

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-572

3.6.2025

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Krav om retts hjelpdekning – foreldet – virkningen av rettidig påtale – fl. § 21, § 22.

Sikrede meldte krav om retts hjelpdekning til foretaket. Kravet ble avslått, og foretaket viste til klagemulighetene. Sikrede klaget til internt klageorgan, som opprettholdt foretakets standpunkt 1.2.23. Det var enighet om at klagen avbrøt seks måneders fristen etter fl. § 8-5 annet ledd. Sikrede klaget saken inn til Finansklagenemnda 30.10.24. Foretaket anførte at kravet var foreldet og viste til fl. § 22 som angir at virkningen av rettidig påtale varer i et år etter at saken er avsluttet. Sikrede var uenig og anførte at fl. § 21 kom til anvendelse, dvs. at det løp en ny foreldelsesfrist på tre år fra avslaget. Subsidiært anførte sikrede at fl. § 22 uansett bare medførte at foreldelsesfristen ble utsatt, men ikke kom i stedet for den opprinnelige foreldelsesfristen på tre år når denne ikke allerede var utløpt. Sikrede mente derfor at kravet uansett ikke var foreldet, og opprettholdt sitt krav om retts hjelpdekning. Nemnda kom til at sikredes krav var foreldet, og viste til at ettersom sikrede ikke fikk medhold i klagen til foretakets interne klageorgan, var det fl. § 22 og ikke fl. § 21 som regulerte spørsmålet om foreldelse.

Saks fremstilling

Saken gjelder krav om retts hjelpdekning, herunder spørsmål om kravet mot foretaket er foreldet.

Sikrede søkte 7.12.22 om retts hjelpdekning for tvist mot en entreprenør. Foretaket ba om dokumentasjon på oppstått tvist. Etter mottak av ytterligere dokumentasjon, avslo foretaket 3.1.23 dekning med henvisning til at tvist ikke var oppstått. Sikrede opprettholdt 4.1.23 sitt krav og mente vurderingen var feil. Foretaket svarte samme dag og opprettholdt sitt standpunkt. Det ble opplyst følgende om klagemulighetene:

Hvis du ønsker å klage på vår avgjørelse, bruk skjemaet på www.fremtind.no/klage

Hvis du ikke er enig i vår avgjørelse i klagen din, kan du ta saken videre til Finansklagenemnda.

Vi gjør oppmerksom på at fristen for å klage er seks måneder etter at du mottok dette brevet. Fristen avbrytes ved å klage skriftlig til Fremtind Forsikring Klageservice, Finansklagenemnda eller ved å ta rettslige skritt. Klages det ikke innen fristen mistes retten til erstatning.

Formell klage til foretaket ble sendt 23.1.23.

Internt klageorgan «Klageservice» opprettholdt 1.2.23 foretakets standpunkt. Om klagemuligheter ble det opplyst følgende:

Dere har rett til å bringe saken inn for Finansklagenemnda.

Klage til Finansklagenemnda ble inngitt 30.10.24.

Sikrede krever dekning under retts hjelpforsikringen og anfører at det foreligger tvist mot entreprenøren. Sikrede bestrider at kravet er foreldet. Avgjørelsen fra Klageservice 1.2.23 er en ikke bindende realitetsavgjørelse, og konsekvensen av dette er ny foreldelsesfrist på tre år, jf. fl.

§ 21 (2) 2. punkt, se Lovkommentar til fal. § 8-5 (2) note 8. I alle tilfeller er det ikke riktig at foreldelse inntreffer 1.2.24. Dersom fl. § 22 kommer til anvendelse, varer virkningen av rettidig påtale i et år etter at saken er avsluttet. Det er ikke snakk om en tilleggsfrist, slik man skulle tro ut fra overskriften, men foreldelsesvirkningen utsettes. I dette ligger det også at tilleggsfristen ikke suspenderer den opprinnelige foreldelsesfristen på tre år dersom denne ikke enda er utløpt, jf. også merknad til lovkommentaren til fl. § 22 note 2.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at det ikke foreligger en tvist, og at kravet uansett er foreldet. Sikrede avbrøt foreldelse ved å klage saken inn til Klageservice 23.1.23. Etter at saken ble avsluttet hos Klageservice 1.2.23, løp det en tilleggsfrist på ett år, jf. fl. § 22. Det er ikke grunnlag for å anvende foreldelsesloven § 21 annet ledd. Bestemmelsen gjelder foreldelsesfristene når sikrede har fått kravet sitt fastslått ved rettsforlik, dom eller annen avgjørelse. Når sikrede ikke har fått medhold i klagen, som her, er det kun ettårsfristen etter foreldelsesloven § 22 som gjelder, jf. bestemmelsens første ledd fjerde punktum, jf. § 16 og Norsk Lovkommentar til foreldelsesloven § 21 annet ledd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på retts hjelpdekning for sak mot entreprenør, eventuelt om kravet mot foretaket er foreldet.

Det er enighet mellom partene om at sikredes klage til foretaket i januar 2023 avbrøt foreldelsesfristen etter fal. § 8-5 annet ledd. Når seks måneders fristen i fal. § 8-5 er avbrutt, er det alminnelige foreldelsesregler som kommer til anvendelse, jf. HR-2018-1612-A. Virkningen av avbrutt foreldelse er regulert i fl. §§ 20-23.

Fl. § 21 nr. 2 første punktum angir:

Blir fordringen bindende fastslått ved rettsforlik, dom eller annen avgjørelse som nevnt i §§ 15 eller 16, løper en ny foreldelsesfrist på 10 år fra den dag da rettsforlik er inngått, dom er avsagt eller annen avgjørelse er truffet

Ordlyden tilsier at det må være tale om en avgjørelse som *slår fast* fordringen – dvs. at fordringshaver har vunnet frem med sitt krav.

Andre punktum angir:

Oppnår fordringshaveren avgjørelse som nevnt uten at fordringen blir bindende fastslått, er den nye foreldelsesfristen 3 år

Denne delen av bestemmelsen regulerer foreldelsesfristens lengde når en fordring er fastslått ved en ikke bindende avgjørelse. Fristen er da tre år – mot ti år der avgjørelsen er bindende. I begge tilfeller er det ifølge ordlyden en forutsetning at avgjørelsen (eller forliket/dommen) *slår fast* fordringen – altså gir klager medhold. En slik forståelse synes også å være lagt til grunn i teorien, jf. eksempelvis Kjørven m.fl. 2011 *Foreldelse av fordringer* s 435-436:

Dersom fordringshaveren 'ikke får fullt medhold i avgjørelsen etter § 16', vil ettårsfristen etter § 22 nr. 1 få anvendelse. At fordringshaveren ikke får «fullt medhold», må omfatte både at fordringshaveren ikke får medhold overhodet, og at han får delvis medhold. Dersom fordringshaveren bare får delvis medhold, vil virkningen av den avbrutte foreldelsesfristen bli forskjellig for de ulike deler av kravet.

En følge av dette er at ettårsregelen etter § 22 nr. 1 kan få anvendelse selv om det foreligger en realitetsavgjørelse, dersom fordringshaveren vil gjøre gjeldende at vedkommende har et mer omfattende krav enn det som er forenlig med avgjørelsen. Som eksempel nevner forarbeidene et tilfelle der forsikringstakere bringer en sak inn for Avkortningsnemnda for forsikringssaker med påstand om at det ikke skal foretas noen avkortning av erstatningen. Dersom nemndens avgjørelse går ut på avkortning med 25 %, må forsikringstakeren sørge for avbrudd innen ettårsfristen, for eksempel ved å bringe saken inn for domstolene. Den resterende del av kravet vil imidlertid ikke foreldes før etter tre år, jf. § 21 nr. 2

annet punktum.

Treårsfristen i fl. § 21 nr. 2 ble tatt inn etter en lovendring i 1998. Av forarbeidene til endringsloven følger det at treårsfristen i fl. § 21 nr. 2 er ment å gjelde i den utstrekning fordringshaver får medhold i sitt krav, mens ettårsfristen etter fl. § 22 nr. 1 nest siste punktum vil gjelde i den utstrekning fordringshaveren ikke får medhold i avgjørelsen, jf. Rød 4. utg. *Foreldelse av fordringer* s. 859. Dette kommer også til uttrykk i lovkommentaren til fl. § 21 som foretaket har vist til:

I den utstrekning en fordringshaver ikke får medhold i en realitetsavgjørelse som nevnt i § 16, vil det bare gjelde en tilleggsfrist på ett år, jf. § 22 nr. 1 fjerde punktum

Sikrede fikk ikke medhold ved Klageservice sin vurdering av saken. I så fall gjelder ikke fl. § 21, men fl. § 22 nr. 1:

Dersom påtale etter §§ 15, 16 eller 17 ikke fører til forlik eller realitetsavgjørelse som nevnt i §§ 15 eller 16 (...), varer virkningen av den rettidige påtale i 1 år etter at saken er avsluttet. (...) Det samme gjelder også for så vidt fordringshaveren ikke får fullt medhold i avgjørelse etter § 16. (...)

Det følger altså av fl. § 22 at virkningen av avbrutt foreldelse varer i ett år etter at saken er avsluttet, og at dette også gjelder når fordringshaveren (sikrede) ikke får fullt medhold i avgjørelse etter fl. § 16, jf. FinKN 2023-653.

Også i FinKN 2024-285 kom nemnda til at foreldelsesfristen er ett år etter avslag fra intern klagenemnd:

Treffes det ikke realitetsavgjørelse, varer virkningen av rettidig påtale ett år etter at saken er avsluttet, jf. foreldelsesloven § 22 nr. 1 (avsnitt 50). Dette må gjelde tilsvarende ved avslag fra intern klagenemnd etter at fristen i fal. § 8-5 annet ledd er avbrutt. Foretakets klageorgan kan i så fall ikke avslå kravet med ny frist etter fal. § 8-5 annet ledd, men må følge reglene i foreldelsesloven § 21 og § 22.

Ved avslag er det som nevnt over, fl. § 22 som kommer til anvendelse, og ikke fl. § 21. Virkningen av klagen til Klageservice varer da i ett år fra saken ble avsluttet 1.2.23, og innebærer at kravet var foreldet fra 1.2.24.

Sikrede anfører at bestemmelsen i fl. § 22 nr. 1 kun betyr at foreldelsesfristen utsettes, og at den ordinære fristen ikke slutter å løpe. Nemnda forstår sikrede slik at han mener det her løper en treårsfrist. Men den fristen som er avbrutt, er seksmånedersfristen etter fal. § 8-5 annet ledd. Nemnda forstår reglene slik at det er denne fristen som evt. løper parallelt med ettårsfristen etter § 22 nr. 1, og ikke foreldelseslovens ordinære treårsfrist.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).